

Naturvärdesinventeringar inom Gottsunda stadsstråk och Gottsunda östra, Uppsala kommun

Naturföretaget 2022

Naturvärdesinventeringar inom Gottsunda stadsstråk och Gottsunda östra, Uppsala kommun

Inventering och rapport: Niina Sallmén och Samuel Persson

Foto: Niina Sallmén och Samuel Persson

Kvalitetsgranskning: Sara Lundkvist och Sofia Nord

Datum rapport: 2022-11-29

Version: 2

Kontaktperson för denna rapport: Niina Sallmén, niina@naturforetaget.se, 072-230 49 95

Naturföretaget

Vaksalagatan 6

753 20 Uppsala

info@naturforetaget.se

Kartor publicerade med tillstånd av ESRI

Naturvärdesinventeringar inom Gottsunda stadsstråk och Gottsunda östra, Uppsala kommun

Innehåll

Naturvärdesinventering Gottsunda stadsstråk, Uppsala kommun	1
Sammanfattning.....	4
Bakgrund	5
Metodik	5
Naturvärdesinventering	5
Bedömning av Natura 2000-naturtyp	6
Värdeelement.....	7
Datainsamling.....	7
Rapportering av arter.....	7
Arter inom Artskyddsförordningen	7
Främmande invasiva arter	7
Förstudie	7
Osäkerhet i bedömningen	7
Övergripande beskrivning av området och dess naturvärden.....	8
Övergripande beskrivning	8
Områdets naturvärden	9
Fynd av naturvårdsarter.....	9
Skyddade och fridlysta arter	11
Dokumenterad förekomst	11
Trolig förekomst.....	11
Beskrivning av naturvärdesobjekt	12
1. Lövrik tallskog	12
2. Barrblandskog	13
3. Klibbalsumpskog.....	14
4. Blandskog.....	15
5. Buskage och träddungar	16
6. Aspskog	17
7. Lövrikt skogsbryn.....	18
Förekomst av död ved	19
Källor.....	21
Litteratur	21
Databaser	21
Bilaga 1. Karta över naturvärdesobjekt	22
Bilaga 2. Karta över artfynd	23
Bilaga 3. Karta över död ved.....	24
Bilaga 4. Tabell över tidigare fågelfynd.....	26

Sammanfattning

Sammanfattning

Uppsala kommun arbetar med ett planprogram för Gottsundaområdet i Uppsala. Inom planprogrammet tas flera detaljplaner fram, bland annat för Gottsunda stadsstråk och Gottsunda östra. Som en del i arbetet med dessa två detaljplaner behöver naturvärden på platsen utredas. På uppdrag av Uppsala kommun har Naturföretaget därför gjort en naturvärdesinventering av området den 21 oktober och 2 november 2022. Den utförda naturvärdesinventeringen följer svensk standard för Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) (SS 199000:2014), med tilläggen Naturvärdesklass 4, Detaljerad redovisning av artförekomst samt Värdeelement – död ved.

Det inventerade området består till största delen av mindre skogspartier mellan bostäder, med omväxlande barr- och lövskog. I området ingår även ett par större gräsmattor och små träd- och buskpartier i kanterna av denna. I området finns det flera olika biotopkvalitéer som bidrar till ett påtagligt naturvärde: det finns gamla tallar, gott om lövträd och bärande buskar, kalkpåverkad mark samt förekomst av död ved. Majoriteten av de inventerade skogspartierna bedömdes som naturvärdesklass 3, men några objekt bedömdes som naturvärdesklass 4. Gräsmattorna är homogena och artfattiga, och bedömdes som lågt naturvärde. I delar av området finns det relativt gott om död ved, särskilt i klibbalskogen (naturvärdesobjekt 3) och det lövrika skogsbrynet (naturvärdesobjekt 7).

Bakgrund

Bakgrund

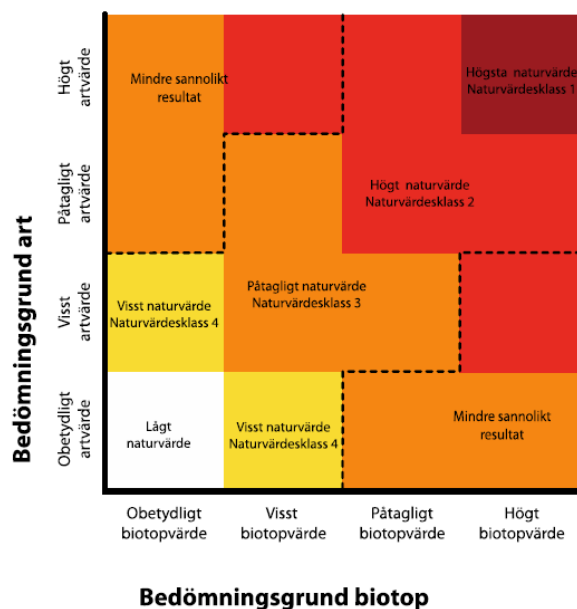
Uppsala arbetar med ett planprogram för Gottsundaområdet i Uppsala. Inom planprogrammet tas flera detaljplaner fram, bland annat för Gottsunda stadsstråk och Gottsunda östra. Området inom Gottsunda stadsstråk planeras till största delen att bli en park, men med några flerbostadshus samt ett mindre torg i utkanterna. I Gottsunda östra planeras en förskola med tillhörande förskolegård. Som en del i arbetet med dessa två detaljplaner behöver naturvärden på platsen utredas. På uppdrag av Uppsala kommun har Naturföretaget därför gjort en naturvärdesinventering av området under oktober och november 2022.

Metodik

Naturvärdesinventering

Området inventerades den 21 oktober och 2 november 2022. Inventeringen utfördes enligt svensk standard för Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) (SS 199000:2014). Inventeringen utfördes på fältnivå med detaljeringsgrad Medel, och med tilläggen Naturvärdesklass 4, Detaljerad redovisning av artförekomst samt Värdeelement (avseende död ved).

Syftet med naturvärdesinventering är att identifiera områden (naturvärdesobjekt) som är av positiv betydelse för biologisk mångfald. Naturvärdesobjekt som hittas inom inventeringsområdet avgränsas, beskrivs i text och deras naturvärdesklass bedöms. Naturvärdesklassen baseras på områdets biotopvärde och artvärde. Biotopvärdet bedöms utifrån områdets biotopkvaliteter och på biotopens sällsynthet eller hur hotad den är. Artvärdet bedöms utifrån förekomst av naturvårdsarter, rödlistade arter, hotade arter samt artrikedom.

Figur 1. Matris ur svensk standard för NVI, som visar hur utfallet för artvärde respektive biotopvärde leder till en viss naturvärdesklass.

Naturvärdesbedömningen resulterar i antingen lågt naturvärde (områden av ingen eller ringa betydelse för biologisk mångfald) eller någon av följande naturvärdesklasser:

Metodik

Klass 1. Högsta naturvärde: Områden av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå. Områden med Högsta naturvärde bör därmed generellt undantas från exploatering.

Klass 2. Högt naturvärde: Områden av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå. Motsvaras ungefär av t.ex. Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, Våtmarksinventeringens klass 1 och 2 och skogsbrukets klass Urvatten. Områden med Högt naturvärde bör därmed generellt undantas från exploatering.

Klass 3. Påtagligt naturvärde: Området behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det bedöms vara av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras. Motsvaras ungefär av Skogsstyrelsens objekt med naturvärde, Våtmarksinventeringens klass 3 och 4 och skogsbrukets klass Naturvatten.

Klass 4. Visst naturvärde: Området behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det är av betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras. Naturvärdesklass 4 är användbar för områden som tydligt påverkats av mänsklig aktivitet men där det trots allt finns biotopkvaliteter eller arter av viss positiv betydelse för biologisk mångfald, t.ex. äldre produktionsskog med flerskiktat trädbestånd men där andra värdestrukturer och värdeelement saknas.

Naturvårdsarter

är ett samlingsbegrepp för arter som är särskilt skyddsvärda eller indikerar områden med höga naturvärden. I begreppet ingår bl.a. rödlistade arter, signalarter, skyddade arter och typiska arter.

Rödlistade arter

Rödlistade arter – arter där utdöenderisken har klassificerats enligt IUCN:s system som DD, NT, VU, EN, CR eller RE enligt svenskt myndighetsbeslut. Rödlistan uppdateras vart femte år av SLU ArtDatabanken. Vissa rödlistade arter är också fridlysta, men inte alla.

Signalarter

Arter som med sin närvaro indikerar att ett område har höga naturvärden. Frekvens och kombination av signalarter kan dessutom förstärka eller ge ytterligare information om områdets naturvärdeskvalitet.

Skyddade arter

Arter som är förtecknade i artskyddsförordningen (2007:845) och skyddade enligt fridlysningsreglerna. Flera av de fridlysta arterna är också rödlistade, men inte alla.

Typiska arter

Arter som indikerar bevarandestatus för olika N2000-naturtyper.

Figur 2. Definition av begreppet naturvårdsarter.

Bedömning av Natura 2000-naturtyp

I naturvärdesinventering enligt svensk standard ingår att bedöma om inventeringsobjekt innehåller biotoper av s.k. Natura 2000-naturtyp, utifrån naturlighetskriterier enligt Naturvårdsverkets vägledningar för respektive naturtyp. Förekomst av en naturtyp som är hotad (på nationell eller internationell nivå) innebär alltid att objektet i fråga har ett Högt biotopvärde.

Metodik

Värdeelement

I uppdraget ingick tillägget Värdeelement, med avseende på att inventera all död ved i området. Koordinater togs på alla lågor och torrakor i området. I enstaka fall noterades även döda grenar, om de var grova nog att bedömas vara viktiga för insekter. All död ved redovisas i shapefil som skickas in tillsammans med denna rapport, men beskrivs även översiktligt i text i denna rapport samt på karta.

Datainsamling

Insamlade fältuppgifter registreras med hjälp av appen Collector for ArcGIS i surfplatta, med ortofoto som bakgrund. Polygoner, punkter och linjer ritas in i appen, och synkroniseras direkt in i ArcGIS. Registrerat data kan sedan tas ut från ArcGIS i olika format, t.ex. som shapefiler. Noggrannheten är ca 5-10 m. Det koordinatsystem som används är Sweref 99 1800.

Rapportering av arter

Alla naturvårdsintressanta arter rapporteras in till Artportalen. Rödlistade och skyddade arter rapporteras med en koordinat för varje förekomst, med undantag för om många förekomster av samma art finns inom samma naturvärdesobjekt. Övriga naturvårdsintressanta arter rapporteras normalt bara med en koordinat per naturvärdesobjekt som de förekommer i.

Arter inom Artskyddsförordningen

Arter som omfattas av juridiskt skydd enligt Artskyddsförordning (SFS 2007:845) tas upp under rubriken Skyddade och fridlysta arter. Där sammanfattas vilka skyddade arter som har påträffats i området, och vad fynden kan innebära vid en eventuell exploatering.

Främmande invasiva arter

Om främmande invasiva arter påträffas under inventeringen redovisas detta under rubriken Områdets naturvärden.

Förstudie

Fynd av arter från området har inhämtats från ArtDatabanken. Uppgifter om naturvärden och områdesskydd har inhämtats från Skogsstyrelsens karttjänst Skogens pärlor och Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur.

Osäkerhet i bedömningen

Inventeringen är en naturvärdesinventering med detaljeringsgrad medel, ingen artgrupp har inventerats detaljerat.

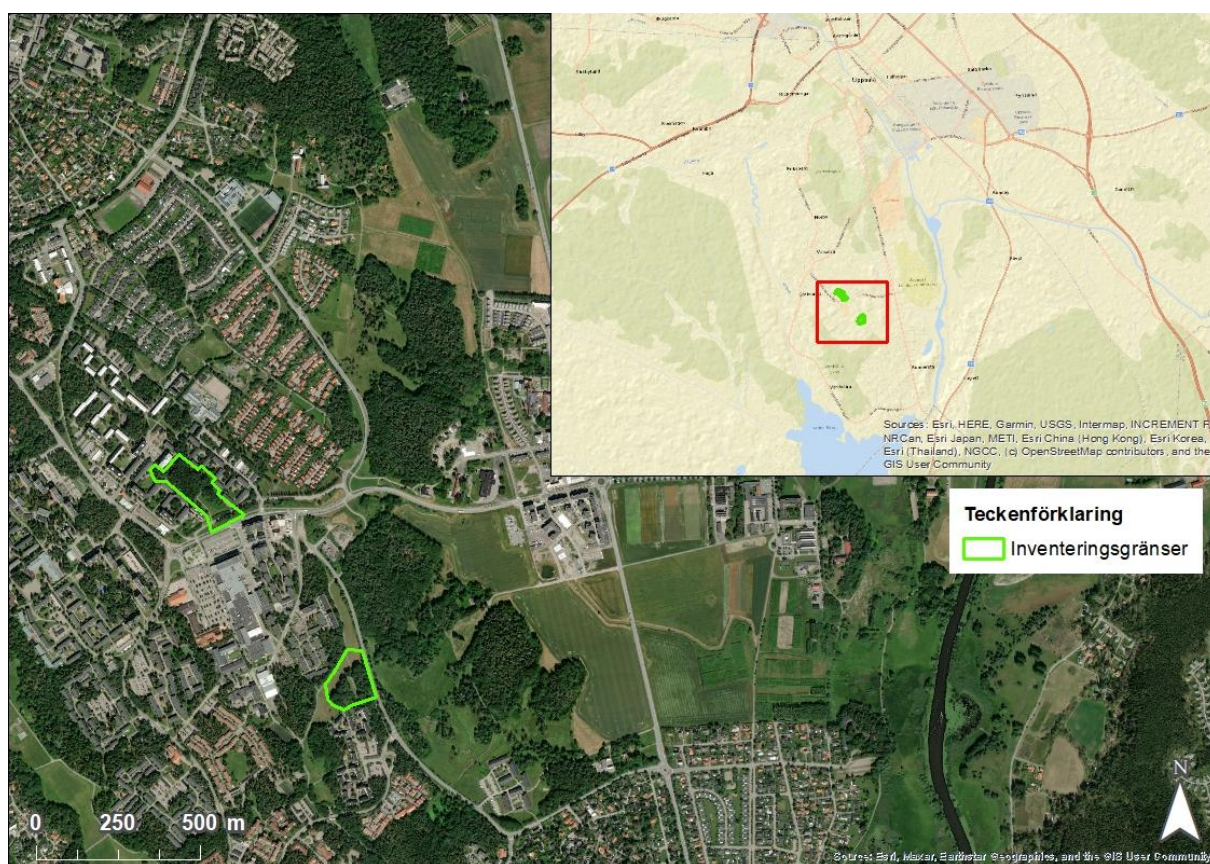
Övergripande beskrivning av området och dess naturvärden

Övergripande beskrivning av området och dess naturvärden

Övergripande beskrivning

Inventeringsområdet består av två delområden som är belägna strax norr om, respektive sydost om, Gottsunda centrum. De inventerade områdena är tillsammans drygt 4 hektar stora. Områdena består till största delen av skogspartier mellan bostäder, med omväxlande barr- och lövskog. I områdena ingår även ett par större gräsmattor och små träd- och buskpartier i kanterna av dessa.

Områdena berörs inte av några riksintressen som är av betydelse för naturvärden knutna till naturliga eller kulturpåverkade naturmiljöer. Områdena berörs heller inte av något strandskydd, områdesskydd eller av Skogsstyrelsen utpekade nyckelbiotoper eller naturvärdesobjekt.

Figur 3. Översiktsskarta som visar inventeringsområdets läge i omgivningen.

Övergripande beskrivning av området och dess naturvärden

Områdets naturvärden

I det norra området finns det flera olika biotopkvalitéer som bidrar till ett påtagligt naturvärde: det finns gamla tallar, gott om lövträd och bärande buskar, kalkpåverkad mark samt viss förekomst av död ved. Majoriteten av den inventerade skogen i det norra området bedömdes som naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde) på grund av ovan nämnda biotopkvalitéer, att skogen som helhet består av mogen till äldre skog, samt de fynd av naturvårdsarter som gjordes.

Träddungarna i kanterna av gräsmattan i det norra området består däremot av yngre träd, och bedömdes som naturvärdesklass 4 (visst naturvärde). Gräsmattan är homogen och artfattig, och bedömdes som lågt naturvärde. Det fanns en mindre yta av gräsmattan som var mer varierad, där några fynd av naturvårdsarter gjordes. Men ytan var för liten för att avgränsas i en naturvärdesinventering med detaljeringsgrad Medel.

I det södra området är skogen lövrik, och här finns också flera biotopkvalitéer i form av flera olika sorters lövträd, bärande träd och buskar, ganska gott om död ved samt solbelysta brynmiljöer. Även här är gräsmattan homogen och artfattig.

I det norra området påträffades några arter som har bedömts som Mycket hög risk (SE) i Artdatabankens klassificering av främmande arter (Strand m.fl. 2018). Det gäller dels snöbär, som finns i flera buskage i området, dels mahonia som sågs i naturvärdesobjekt 4. Ingen riktad inventering av invasiva arter har utförts i området, och därför är det inte säkert att dessa är de enda invasiva arterna som finns.

Fynd av naturvårdsarter

Under inventeringen påträffades ett flertal naturvårdsarter (tabell 1). De flesta artfynden gjordes i skogarna som finns i området, och består av arter som signalerar skogliga värden. Men även på en av gräsmattorna gjordes några fynd av naturvårdsarter på en begränsad yta, bland annat opalfingersvamp.

På Artportalen finns bara ett äldre fynd från inventeringsområdet, en tornseglare som sågs i maj 2019. Däremot finns det många fynd av andra rödlistade fåglar från de närmsta omgivningarna inom 500 meter, se bilaga 4. Flera av dessa arter har bara varit förbiflygande eller flyttande, men andra är stationära i närområdet. Av dessa fåglar skulle till exempel björktrast, grönfink, svartvit flugsnappare och gulsparv kunna finnas i området. Men för många av arterna i listan innehåller det inventerade området inte några biotoper av större vikt.

Övergripande beskrivning av området och dess naturvärden

Tabell 1. Naturvårdsarter som påträffades i området vid inventeringen. Rödlistade arter: med förkortningar enligt rödlistan 2020, signalarter: arter som är utpekade som signalarter enligt Skogsstyrelsen (SKS) eller ängs- och betesmarksinventeringen (ÄoB), skyddade arter: arter som är skyddade enligt Artskyddsförordningen, typiska arter: arter som är lämpliga indikatorer på en Natura 2000-naturtyps bevarandestatus.

Artnamn	Rödlista 2020	Signalarter	Skyddade arter	Typiska arter	Kommentar
Fåglar					
Kråka	NT		X		Fridlyst enl. 4 § artskyddsförordningen
Insekter					
Reliktbock	NT	X		X	Utgångshål. Signalart enl. SKS, typisk art i 9010.
Kärlväxter					
Blåsippa		X	X	X	Signalart enl. SKS, fridlyst enl. 9 § artskyddsförordningen, typisk art i 9050
Liljekonvalj				X	Typisk art i 9190
Gullviva		X	X	X	Fridlyst enl. 9 § artskyddsförordningen, signalart enl. ÄoB, typisk art i 6270, 9070, m.fl. gräsmarkshabitat
Gökärt				X	Typisk art i 9070
Prästkraze		X		X	Signalart enl. ÄoB, typisk art i 6270, 6510, m.fl. gräsmarkshabitat
Skogsalm	CR				
Svartkämpar				X	Typisk art i 6270
Mossor					
Kransmossa				X	Typisk art i 9050
Svampar					
Opalfingersvamp		X			Signalart enl. SKS
Stor aspticka		X		X	Signalart enl. SKS, typisk art i 9010

Skyddade och fridlysta arter

Skyddade och fridlysta arter**Dokumenterad förekomst**

Tre skyddade arter påträffades i området under naturvärdesinventeringen: blåsippa växer i naturvärdesobjekt 2 och 4, en kråka sågs sitta i en tall i naturvärdesobjekt 2 och gullviva växer i naturvärdesobjekt 7. Här nedan presenteras en bedömning för hur dessa arter kan komma att påverkas av en eventuell exploatering.

För alla arter som är skyddade enligt § 4 och 7 i artskyddsförordningen bedöms hur den kontinuerliga ekologiska funktionen för arternas livsmiljöer påverkas (sedan dom i målen C-473/19 och C-474/19 under våren 2021). För djur innebär det framför allt en bedömning av påverkan på fortplantnings- och viloplatser. För arter som är skyddade av § 6, 8 och 9 bedöms eventuell påverkan på lokal, regional eller nationell bevarandestatus för arterna.

Blåsippa (LC) - Fridlyst enligt 9 § i artskyddsförordningen. Blåsippa förekommer i stor mängd i naturvärdesobjekt 2 och i flera förekomster i naturvärdesobjekt 4. Arten är bedömd som livskraftig nationellt, och den är vanlig både regionalt och kommunalt. Därför bedöms dess bevarandestatus inte att riskera att påverkas varken lokalt, regionalt eller nationellt av en eventuell exploatering.

Gullviva (LC) - Fridlyst enligt 9 § i artskyddsförordningen. Gullviva förekommer med enstaka bladrossetter i naturvärdesobjekt 7. Arten är bedömd som livskraftig nationellt, och den är vanlig både regionalt och kommunalt. Därför bedöms dess bevarandestatus inte att riskera att påverkas varken lokalt, regionalt eller nationellt av en eventuell exploatering.

Kråka (NT) - Fridlyst enl. 4 § i artskyddsförordningen. En kråka sågs sitta i en tall i naturvärdesobjekt 2. Kråkan förekommer allmänt i hela landet, och föredrar att häcka i närheten av bebyggelse eller odlad mark. Den är en generalist och är inte rödlistad på grund av liten population eller utbredningsområde, utan på grund av en pågående populationsminskning. I närområdet finns det gott om liknande skogsdungar. Dessutom planeras, enligt illustrationsplanen till samrådshandlingen, naturvärdesobjekt 2 där arten sågs att sparas. En eventuell exploatering kommer därför inte att påverka områdets kontinuerliga ekologiska funktion för kråka. Eftersom arten är vanligt förekommande både nationellt, regionalt och kommunalt kommer heller inte dess bevarandestatus att påverkas.

Trolig förekomst

I södra och västra Uppsala förekommer den skyddade skalbaggen cinnoberbagge i många skogsområden. Inom det inventerade området finns det några mer eller mindre lämpliga substrat för arten, bland annat några stående döda aspar och tallar, björklågor samt några klena asplågor. Arten går framför allt på grova stammar av asp, men när det finns en stor population av arten så som i denna del av Uppsala kan den även gå på mindre lämpliga substrat. Vår bedömning är att det saknas kontinuitet av substrat i området och att det är ganska glest mellan de lämpliga substraten. Trots det går det inte att utesluta att cinnoberbaggen förekommer inom det inventerade området, på grund av den täta populationen i västra Uppsala.

Eftersom det har gjorts ett stort antal fynd av rödlistade fåglar i närområdet kan man inte utesluta att området används av någon mer rödlistad fågel än kråka, se vidare under Fynd av naturvårdsarter.

Beskrivning av naturvärdesobjekt

Beskrivning av naturvärdesobjekt

Inom området identifierades sju naturvärdesobjekt. För kartor över de olika objekten, se Bilaga 1-2. Här nedan beskrivs objekten i text och bild.

Tabell 2. Sammanfattning av objekten och deras naturvärdesklasser.

Objektnummer	Namn	Naturvärdesklass
1	Lövrik tallskog	3
2	Barrblandskog	3
3	Klibbalsumpskog	3
4	Blandskog	3
5	Buskage och träddungar	4
6	Aspskog	4
7	Lövrict skogsbyrn	3

1. Lövrik tallskog

Figur 4. Gles lövrik tallskog med gamla tallar.

Beskrivning

Gammal gles tallskog där de äldsta tallarna är uppmot 200 år gamla. Bland tallarna står det asp, ek och björk. I sydvästra kanten finns ett tätt buskskikt med bland annat slån, fläder, hägg samt sly av lönn, fågelbär och skogsalm. Frisk mark med lågörter, gräs och lite blåbärsris. I en av asparna finns ett bohål. Några stående döda aspar finns, men inga lågor.

Beskrivning av naturvärdesobjekt

Naturvårdsarter

Gökärt, liljekonvalj, reliktböck (utgångshål), skogsalm (ungträd och sly)

Naturvärdesbedömning

Naturvärdesklass 3. Bedömningen baseras på ett Påtagligt biotopvärde främst med avseende på att det finns gott om gamla tallar, lövträd samt bärande buskar. Artvärdet klassades som Visst, eftersom det fanns enstaka fynd av naturvårdsarter, däribland gökärt i livskraftig förekomst samt utgångshål av en rödlistad art (reliktböck).

Natura 2000-naturtyp

-

2. Barrblandskog

Figur 5. Mogen barrblandskog med ganska stort inslag av björk och annat löv.

Beskrivning

Cirka 80-årig barrblandskog med gran och tall blandat med björk, samt enstaka asp, ek och sälg. Skogen är enskiktad, förutom ett fläckvis ganska tätt slyuppslag med lönn, fågelbär, rönn, m.m. som troligen röjs med jämna mellanrum. Frisk mark med lågorter som smultron, blåsippa, harsyra och nejlikrot. Död ved till största delen bortstädad, men det finns några enstaka lågor och torrakor. En förskolegård med samma slags skog ingår i nordvästra kanten.

Beskrivning av naturvärdesobjekt

Naturvårdsarter

Blåsippa, gökärt, kransmossa, kråka, skogsalm (ungträd och sly)

Naturvärdesbedömning

Naturvärdesklass 3 (svag). Bedömningen baseras på ett Visst biotopvärde, med avseende på äldre barrträd och lövinslag. Artvärdet bedömdes som Visst, med avseende på enstaka naturvårdsarter, med blåsippa i livskraftig förekomst.

Natura 2000-naturtyp

-

3. Klibbalsumpskog

Figur 6. Klibbalsumpskog med ett stort slyuppslag på grund av att marken inte längre är lika blöt.

Beskrivning

Klibbalsumpskog på frisk till fuktig mark, med äldre klibbalar som står på höga socklar. I fältskiktet finns fuktgynnade arter som älggräs, humleblomster och fräknar kvar, men området är starkt igenväxande av lövsly och buskar, bland annat fågelbär, hallon, hägg och säl. Hydrologin verkar vara påverkad. Enstaka äldre säl och hägg finns också, liksom äldre tallar i kanten. Skogen är gallrad och skött, men trots det finns det ganska gott om död ved av klibbal.

Naturvårdsarter

Skogsalm (sly)

Beskrivning av naturvärdesobjekt

Naturvärdesbedömning

Naturvärdesklass 3. Bedömningen baseras på ett Påtagligt biotopvärde, främst med avseende på äldre lövträd, socklar, fuktig mark och död ved. Artvärdet bedömdes som Obetydligt eftersom sly av skogsalm var enda naturvårdsarten som sågs, men det skulle kunna finnas någon naturvårdsintressant lav eller mossor på de äldre klipbalarna.

Natura 2000-naturtyp

-

4. Blandskog

Figur 7. Vy från den mittersta av de tre dungarna, till höger i bild skimtar det stora slånbuskaget.

Beskrivning

Objektet består av flera delobjekt i form av gallrade blandskogsdungar med cirka 80-årig gran och tall, grovbarkiga vårtbjörkar, flera äldre sälgar samt enstaka äldre ek, asp och klipbal. Områdena är enskiktade förutom ett bitvis stort uppslag av sly av bland annat fågelbär i de två nordligaste områdena. Den södra dungen har mycket mindre uppslag av sly. I buskskiktet finns bärande buskar som nypon, hagtorn och skogskornell ganska glest utspridda. I sydvästra brynet i den mittersta dungen breder ett stort slånbuskage ut sig. Marken är frisk, med lågörter som blåsippa och harsyra. Död ved saknas nästan helt.

Naturvårdsarter

Beskrivning av naturvärdesobjekt

Blåsippa, gökärt, kransmossa, stor asplicka

Naturvärdesbedömning

Naturvärdesklass 3. Bedömningen baseras på ett Visst biotopvärde, främst med avseende på att området är lövrikt och att det finns äldre lövträd samt bärande buskar. Artvärdet bedömdes som Visst med avseende på enstaka naturvårdsarter, med blåsippa i livskraftig förekomst.

Natura 2000-naturtyp

-

5. Buskage och träddungar

Figur 8. Bild från en av träddungarna, i bilden syns bland annat rönn och fågelbär.

Beskrivning

I kanterna av den annars ganska sterila och homogena gräsmattan finns små träddungar och buskage med lövträd och buskar, som erbjuder föda och möjlighet till skydd för fåglar och smådjur. I dessa växer bland annat rönn, björk, fågelbär, slån och skogskornell. Även en lite äldre solitär ek ingår i detta naturvärdesobjekt.

Naturvårdsarter

Skogsalm (sly)

Beskrivning av naturvärdesobjekt

Naturvärdesbedömning

Naturvärdesklass 4. Bedömningen baseras på ett Visst biotopvärde, främst med avseende på lövrikedom och bärande träd och buskar. Artvärdet bedömdes som Obetydligt eftersom sly av skogsalm var enda naturvårdsarten som sågs.

Natura 2000-naturtyp

-

6. Aspskog

Figur 9. Aspskog med en grov, liggande stam av sälge.

Beskrivning

Igenvuxen åkermark där asp och sälge nu dominerar. I objektets kantzon finns ett gammalt dike som tydligt skvallrar om tidigare markanvändning. Inom aspbeståndet är träden något olikåldriga med olika grovlek. Det finns en viss tillgång på död ved i form av klena asplågor och stubbar samt en grov låga av sälge.

Naturvårdsarter

-

Beskrivning av naturvärdesobjekt

Naturvärdesbedömning

Naturvärdesklass 4. Bedömningen baseras på ett Visst biotopvärde, främst med avseende på lövrikedom med enstaka lite grövre träd samt en viss tillgång på död ved. Artvärdet bedömdes som Obetydligt eftersom inga naturvårdsarter observerades.

Natura 2000-naturtyp

-

7. Lövrikt skogsbryn

Figur 10. Blandskog som domineras av asp, björk och tall. På flera ställen finns även berg i dagen.

Beskrivning

En lövrik blandskog med asp, björk, gran, hassel, rönn, sälg och tall. Skogsområdet är ganska litet och ligger delvis på små berghällar vilket ger ett påtagligt ljusinsläpp. Här finns en del mossiga stenblock och gamla enbuskar. Inom objektet finns flera lite grövre träd och enstaka tallar som är strax över 100 år gamla. Död ved finns av flera trädslag men framför allt av asp, björk och tall.

Naturvårdsarter

Blåsippa, gullviva, gökärt

Naturvärdesbedömning

Naturvärdesklass 3. Bedömningen baseras på ett Påtagligt biotopvärde, främst med avseende på förekomst av död ved och ganska grova träd av flera arter. Artvärdet bedömdes som Visst eftersom blåsippa, gullviva och gökärt noterades.

Förekomst av död ved

Natura 2000-naturtyp

-

Förekomst av död ved

Det fanns oväntat mycket död ved i området, för att vara tätortsnära skogsdungar. Mest död ved fanns i klibbalskogen (naturvärdesobjekt 3) och det lövrika skogsbrynet (naturvärdesobjekt 7). Att klibbalsumpskogen hyser mer död ved än omgivande delar var förväntat då den är tätast och fuktigast, så människor rör sig troligen inte där särskilt mycket. Men det fanns enstaka spridda lågor och torrakor även i de andra naturvärdesobjekten, se tabell 3 och 4 samt kartorna i bilaga 3.

Tabell 3. Förekomst av död ved i det norra inventeringsområdet, med numrering som hänvisar till figur 1 i bilaga 3.

Nummer i kartan	Typ av död ved	Naturvärdesobjekt nr
1-2	Död stående klen asp	1
3-4	Död stående tall	2
5	Granlåga	2
6, 10, 19	Björklågor	2, 3
7	Björkhögstubbe	2
8-9, 11, 14-16, 21	Lågor av klibbal	3, 4
12-13	Högstubbar av klibbal	3
17, 22	Stående död ved av sälg	3, 4
18	Fallen lövhögstubbe av sälg eller alm	3
20	Döda ekgrenar	3
23	Sälglåga	4

Figur 11. Exempelbilder på död ved i området. T.v. en stående död asp, t.h. en stående död grov tall inne på förskolans gård.

Förekomst av död ved

Tabell 4. Förekomst av död ved i det södra inventeringsområdet, med numrering som hänvisar till figur 2 i bilaga 3.

Nummer i kartan	Typ av död ved	Naturvärdesobjekt nr
24, 26, 43, 44, 50	Klen asplåga	6, 7
25	Grov aspstubbe	6
27	Grov sälglåga	6
28, 31, 36, 47	Grov björkhögstubbe	7
29, 48, 49	Stående död tall	7
30, 38, 40, 41, 52	Klen tallåga (olika rötgrader, en med sotticka (52))	7
32	Död rönn	7
33	Grov granlåga (rötad av bl.a. knölticka, luktticka och gråporing)	7
34	Rötad granhögstubbe	7
35	Stående barkborredödad gran	7
37	Uppsågad asplåga med larv av stor kardinalbagge	6
39	Klen granlåga	7
42, 45, 46	Murken björklåga	7
48, 49, 51	Murken och/eller barklös asplåga	7

Källor

Källor**Litteratur**

- ArtDatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Hallingbäck, T. (red.) 2013. Naturvårdsarter. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Jordbruksverket 2017. Ängs- och betesmarksinventeringen – Metodik för inventering från och med 2016. Jordbruksverket, Rapport 2017:9.
- Naturvårdsverket 2000. Svenska lövskogar och andra lövbärande marker. Naturvårdsverket, rapport 5081.
- Naturvårdsverket, 2012. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11.
- Naturvårdsverket. 2012. Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd. Mål och åtgärder 2012—2016.
- Nitare, J. 2000. Signalarter – Indikationer på skyddsvärd skog. Jönköping, Skogsstyrelsens förlag.
- Nitare, J. 2019. Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen.
- SIS 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk standard SS 199000:2014.
- SIS 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000. Teknisk rapport SIS-TR 199001.
- Strand, M., Aronsson, M. & Svensson, M. 2018. Klassificering av främmande arters effekter på biologisk mångfald i Sverige – ArtDatabankens risklista. ArtDatabanken Rapporterar 21. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Databaser

- ArtDatabanken. Uttag ur Artportalen och Obsdatabasen (2022-10-17)
- ArtDatabanken. www.artfakta.artdatabanken.se (2022-10-25)
- Jordbruksverket. TUVAs databas. <https://etjanst.sjv.se/tuvaut/> (2022-10-06)
- Naturvårdsverket. Skyddad natur. <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/> (2022-10-06)
- Skogsstyrelsen. Skogens Pärlor. <https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/> (2022-10-06)

Bilaga 1. Karta över naturvärdesobjekt

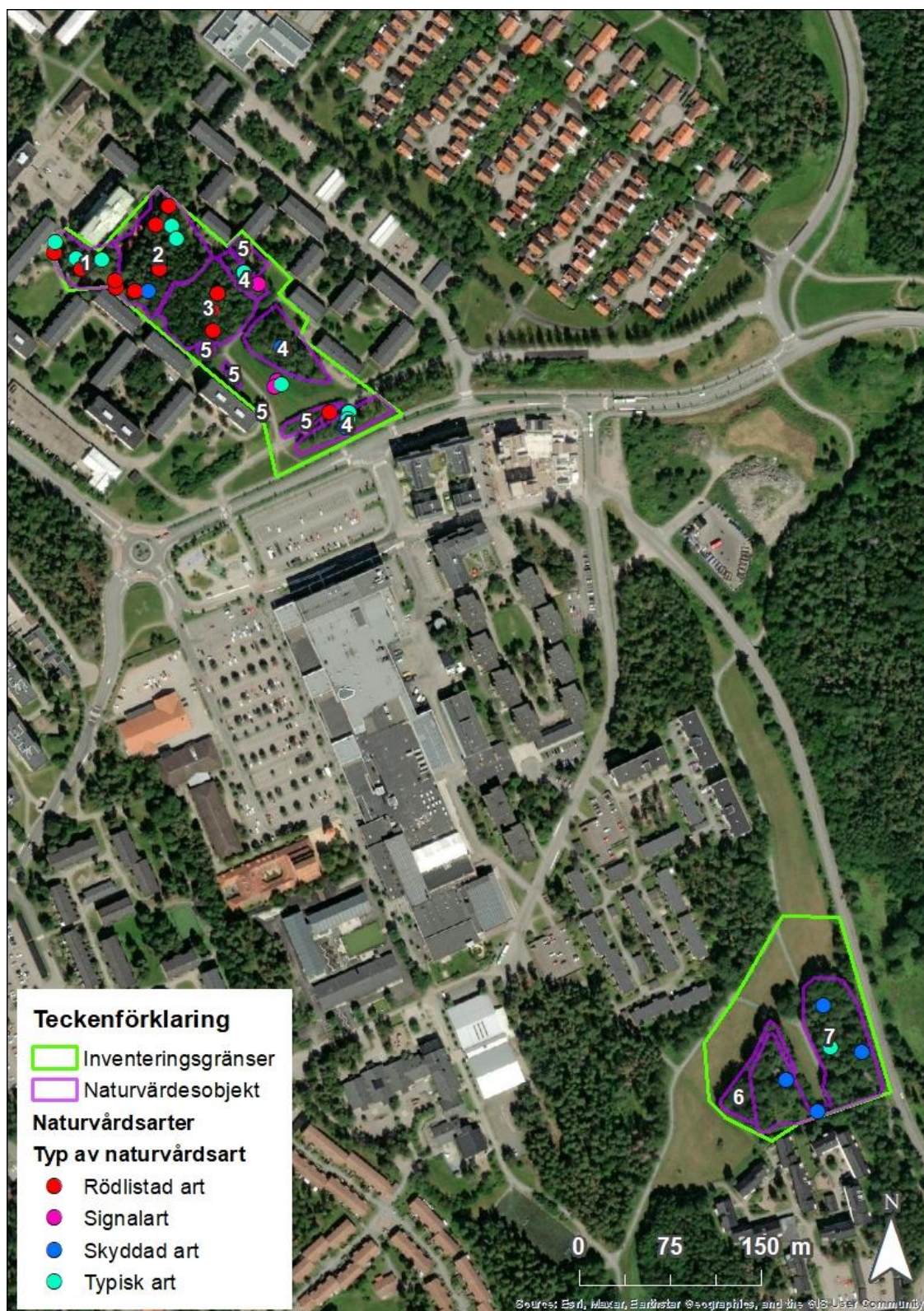
Bilaga 1. Karta över naturvärdesobjekt

Figur 1. Kartbild över inventeringsområdet med avgränsade naturvärdesobjekt färglagda efter bedömt naturvärde enligt klassningen i SIS-standard. 1= Högsta, 2= Högt, 3= Påtagligt, 4=Visst. Övriga ytor inom inventeringsgränserna som ej färglagts har lågt naturvärde.

Bilaga 2. Karta över artfynd

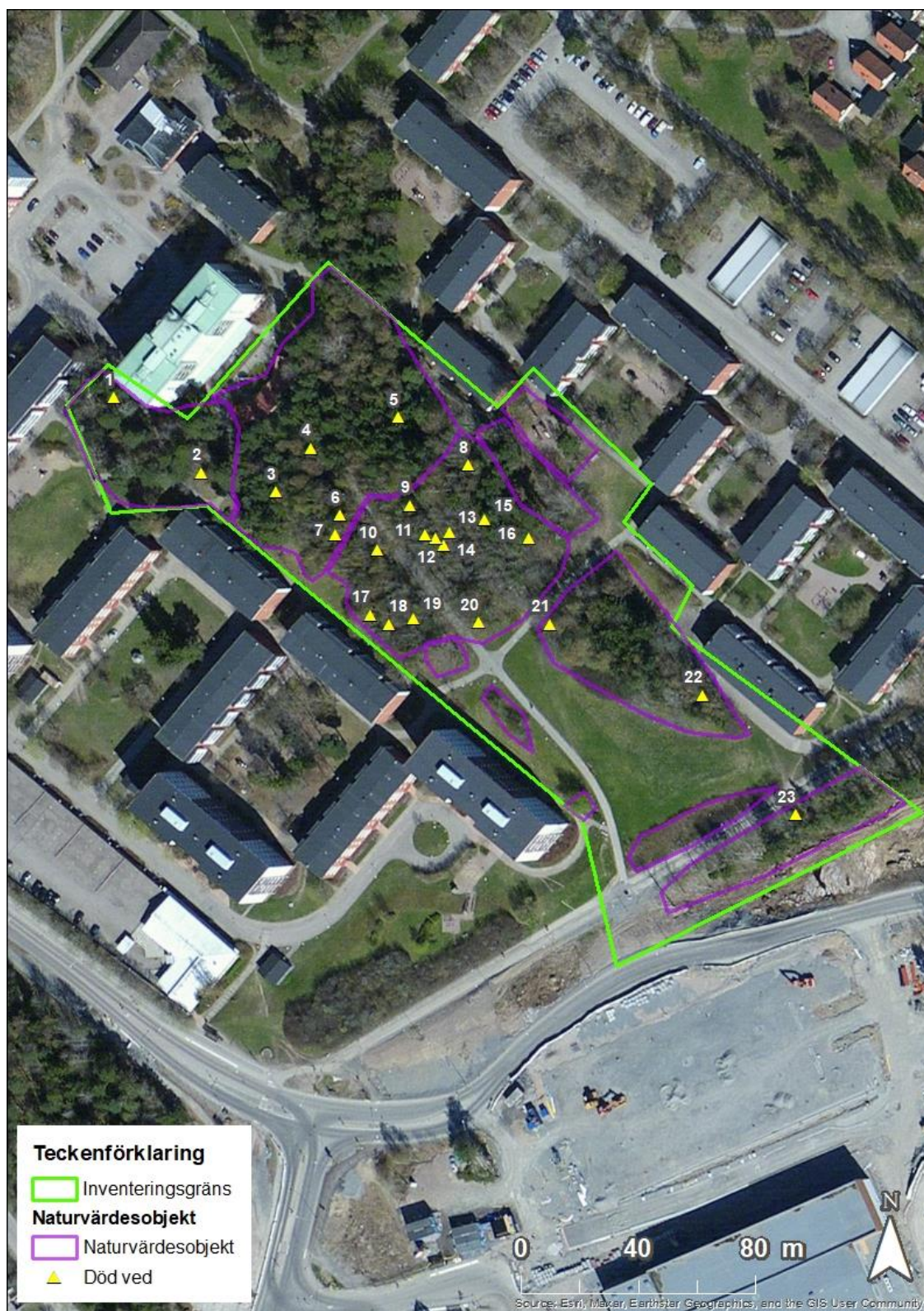
Bilaga 2. Karta över artfynd

Figur 1. Kartbild över fynden av naturvårdsarter som gjordes under inventeringen, kategoriserade efter typ av naturvårdsart. Här syns även naturvärdesobjekt enligt samma ordning som i områdesbeskrivningen.

Bilaga 3. Karta över död ved

Bilaga 3. Karta över död ved

Figur 1. Kartbild över fynden av död ved i norra området, numrerade enligt ordningen i tabell 3.

Bilaga 3. Karta över död ved

Figur 2. Kartbild över fynden av död ved i södra området, numrerade enligt ordningen i tabell 4.

Bilaga 4. Tabell över tidigare fågelfynd

Tabell 1. Fågelarter som tidigare har setts inom 500 m från inventeringsområdet enligt ArtDatabanken. Arter markerade med fetstilt kan möjligen utnyttja de biotoper som finns i inventeringsområdet.

Art	Hotkategori
tornseglare	EN
björktrast	NT
grönfink	EN
mindre hackspett	NT
skräntärna	NT
stare	VU
rödvingetrast	NT
svartvit flugsnappare	NT
spillkråka	NT
ärtsångare	NT
tallbit	VU
sångsvan	
duvhök	NT
sädgås	
havsörn	NT
kråka	NT
gråtrut	VU°
gulspurv	NT
pilgrimsfalk	NT
entita	NT
fjällvråk	NT
lappmes	NT
fiskmå	NT
tretåig hackspett	NT
talltita	NT
grönsångare	NT
trana	
skratmå	NT
fisktärna	
lärkfalk	
tofsvipa	VU
havstrut	VU°
sparvuggla	
kornknarr	NT
törnskata	
hussvala	VU
bivråk	
berglärka	VU
kungsörn	NT
mindre sångsvan	

Art	Hotkategori
blå kärrhök	NT
fiskgjuse	
storspov	EN
ljungpipare	
sävsparv	NT
trädlärka	
dvärgmå	
brun kärrhök	
stenfalk	NT
sommargylling	EN
bivråk	
mindre hackspett	NT
vitkindad gås	
fjällvråk	NT
sparvuggla	
havsörn	NT
duvhök	NT
tallbit	VU
pilgrimsfalk	NT
kungsörn	NT
blå kärrhök	NT
storlom	
östersjötrut	VU
grönben	
vitkindad gås	
orre	
kricka	VU
kustlabb?	NT
vinterhämling	VU
vaktel	NT
strandskata	NT°
drillsnäppa	NT
stjärtand	VU
röd glada	
härfågel	RE
rördrom	NT
buskskvätta	NT
brushane	VU
skyddsklassad art	EN